ÁTTELELŐ CSICSÖRKÉK (*SERINUS SERINUS*) DERECSKÉN. 2012. február elején nagy havazások és mínusz 10-15 C°-os hidegek beálltakor kerti etetőnkre négy összetartó, együtt mozgó, tojó színezetű példány járt a kihelyezett napraforgóra cinege, veréb és pintyfajok között.

Serestyén Zsolt

TANULÉKONY TENGELICEK (*CARDUELIS CARDUELIS*) AZ ETETŐN. A képen látható, holland ismerősöktől kapott madáretetőnk praktikus szerkezet, rugós zárógyűrűvel biztosított tetejét fölemelve színültig tölthető napraforgómaggal. Ha ablakainak alsó nyílásából a madarak kicsipegetik az eleséget, felülről automatikusan pótlódik. Decembertől februárig főként veréb- és cinegecsapatok jártak rá, majd tél végétől zöldikék (*Carduelis chloris*) és tengelicek (*Carduelis carduelis*) vették át a helyüket. A kellőképpen feltöltött etetőből a szokásos fejtartással csipegettek a madarak, ám amikor már csak az alján volt eleség, fejüket oldalra fordítva igyekeztek minél mélyebbre nyúlni csőrükkel az odabenn meglapuló magvakért. A verebek, cinegék és zöldikék beérték ennyivel, a számukra elérhetetlen maradékot csak nézegették. Az egymással szemben is agresszív tengelicek azonban keményen nekiestek ilyenkor a műanyag ablaknak. Először csak egyet-egyet vágtak rá a csőrükkel, majd kisebb-nagyobb sorozatokkal rezegtették a dobként szóló membránt. Mivel az etető – a terhelés miatt – a doboló madár felé lejtett, a rezonáló hangszekrény alján heverő magvak is ebbe az irányba mozdultak el, így a jutalom is megérkezett, késztetést adva a cselekvés ismétléséhez. A tengelicek egymástól is tanultak, hamarosan dobszólók sorozata jelezte, ha kiürülőben volt az etető. Dobolásuk a harkályokéhoz hasonló, de annál sokkal halkabb és rövidebb volt. A sorozat többnyire 4-6 koppintásból állt, üteme pedig körülbelül megegyezett a nyelvünkkel pergetett „r” hangéval. A dobolást rendszerint addig folytatták egy-egy ablaknál, amíg eredménnyel járt. Két-három sikertelen próbálkozást követően a madarak előbb más ablakoknál kísérleteztek, és ha ott is hoppon maradtak, elhagyták az etetőt. Érdekes, hogy amíg a tengelicek minden nehézség nélkül alkalmazták a fajtársuktól ellesett mozdulatsort, a többi madárfaj – noha látta annak eredményességét – meg sem kísérelte azt. „A tengelic rendkívül kedves kis madárka; mindenféle testgyakorlathoz igen jól ért, mozgékony, élénk” – írja róla Brehm, ám a tapasztaltak nyomán úgy tűnik, tanulékonyság tekintetében is társai fölött áll.

Harka Ákos

Tengelicek „dob-etetője” (Fotó: Harka Á.)
'Drum-feeder' of Goldfinches (Photo: Á. Harka)